

דרור - גרינשטיין
 משרד עורכי דין

בעהית"ש

תאריך: 24.03.20

עו"ד רן סלוצקי
 רח' כנפי נשרים 5 ת.ד. 34033, ירושלים מיקוד 95464
המשרד להגנת הסביבה
 בפקס': 02 – 6553744

ח.נ.,

מר גיא סמט
 מנהל כללי
המשרד להגנת הסביבה
 בפקס': 02-6535939

א.נ.,

- דחוף !!! -

ד"ר גל זגרון
 מנהלת אגף מזיקים והדברה
המשרד להגנת הסביבה
 בפקס': 02 – 6495854

ג.נ.,

מר משה בר סימן טוב
 מנהל כללי
משרד הבריאות
 בפקס': 02-5655966

א.נ.,

הנדון: פנייה דחופה בעניין המלצת המשרד להגנת הסביבה מיום 22/02/2020

עמותת ארגון מדברי מזיקים בישראל (להלן: "ארגון המדברים"), מילאה ידי לפנות אליכם בעניין שבנדון, וכמפורט להלן:

- ביום 17/11/2019 התפרצה בסין מגיפה, אשר זוהתה כמגיפת נגיף הקורונה (Covid-19).
- בחודש 02/2020 התגלו לראשונה חולים בישראל, ונכון למועד כתיבת שורות אלו התגלו בישראל מעל 1,650 חולים, ולמעלה מ- 390 אלף חולים בכל העולם.
- לצורך התמודדות עם המגיפה פרסמה הממשלה על משרדיה השונים **תקנות** שעניין איסורים והגבלות שונות ובהן פגיעה בחופש התנועה, ובחופש העיסוק, ובהן:
  - תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020;
  - תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה)), התש"ף-2020;
  - תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020;
  - תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020;
  - תקנות שעת חירום (הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020;
- וכן צווים אשר תכליתן דומה וראה:
  - צו בריאות העם (שינוי רשימת מחלות מידבקות שבתוספת השנייה לפקודה), התש"ף-2020;
  - צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020
  - צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (הוראות למעסיק של עובד בבידוד בית) (הוראת שעה), תש"ף-2020
  - צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (בידוד בבית חולים) (הוראת שעה), תש"ף-2020;

- **צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (הסדרת מחקרים בנגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), תש"ף-2020;**
- **צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), תש"ף-2020**
- 5. הלכה למעשה **תקנות וצווים** אלו, בצוותא חדה עם החרדה הכללית השוררת בציבור בישראל, הביאו בין במישרין ובין בעקיפין לעלייה במספר דורשי העבודה במשק, ובמקביל – לצניחה חדה בהיקף הזמנות העבודה אצל עוסקים עצמאיים, ובתוכם מאות מדבירים החברים בארגון המדבירים.
- 6. מדובר בטלטלה כלכלית קשה אשר לחלק מבעלי העסקים לא ברור כיצד הם ישרדו אותה, ובוודאי כאשר צפי לסיום המצב המיוחד בו שוררת המדינה.
- 7. ביום 22.03.2020 המשרד להגנת הסביבה פרסם המלצה, אשר כותרתה בהאי ליסנא :

המשרד להגנת הסביבה

חדשות

בהמשך לתקנות ולהנחיית משרד הבריאות לציבור להישאר בבתים בשל התפשטות נגיף קורונה: המשרד להגנת הסביבה ממליץ להימנע ככל הניתן מביצוע הדברה כנגד מזיקים תברואיים בתוך בתי מגורים בעת הזו

תאריך פרסום: 22.03.2020

נושא: מזיקים והדברה קורונה

- 8. המלצה זו של המשרד להגנת הסביבה הינה גורפת, חדה ומחמירה בהרבה מתקנות שעת החירום המפורסמות לעיל, באופן שמנחית מכת מוות כלכלית על ציבור המדבירים אשר חי ברגיל על מתח רווחים לא גבוה, ובוודאי בעת הזו.
- 9. מעל לנדרש אציין כי חופש העיסוק, בשל מרכזיותו וחשיבותו נקבע **בחקיקת יסוד** של הכנסת במסגרת **חוק יסוד: חופש העיסוק. סעיף 4 לחוק** קובע בהאי ליסנא :
"פגיעה בחופש העיסוק"
- 4. אין פוגעים בחופש העיסוק אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.
- 10. למעשה, חופש העיסוק, בשל חשיבותו הרבה, מושרש בהלכה הפסוקה עוד מימי הקמתה, וראה לעניין זה בג"ץ 1/49, **בז'רנו נ' שר המשטרה** (פורסם באתר משפטי נבו), וכן במשפט העמים וראה ההכרזה הבינלאומית בדבר זכויות האדם, אשר נתקבלה בעצרת האו"ם ביום 10/12/1948 הקובעת **בסעיף 23 לה** :
"לכל אדם קיימת הזכות לעבוד , לבחירה חופשית על עיסוקו ..."
- 11. הקריאה לציבור להימנע ככל שניתן מביצוע הדברה כנגד מזיקים תברואיים בעת הזו משמעה - אפס הכנסות לפלח עוסקים רחב במדינת ישראל, ואין בשום פנים להקל בכך ראש. מנגד, אין צורך לומר כי ארגון המדבירים איננו מקל ראש אף הוא, ולו במקצת, בסכנה החופפת מעל כולם בשל ההתמודדות עם נגיף הקורונה.
- 12. אשר על כל האמור לעיל, הארגון פונה אליכם בדרישה כי המשרד להגנת הסביבה יוציא הבהרה מפורטת מטעמו אשר מאזנת בין הצורך להתגונן בפני נגיף הקורונה על פי התקנות, הצווים, הנחיות והמלצות

משרד הבריאות מחד, ומאידך – איננה פוגעת במידה אשר איננה עולה על הנדרש בחופש העיסוק. לשם המחשה הארגון סבור כי ניתן בנקל להמשיך ולבצע עבודות הדברה כגון –

- טיפול בתיקנים באמצעות פיתיונות ומלכודות ;
- כני"ל לגבי מפגעי טרמיטים ;
- נמלת אש החודרת לבתים ועוקצת אשר גם בה ניתן לטפל באמצעות פיתיון ;
- טיפול בפשפש המיטה באמצעות ניטור, שאיבה, קיטור ולכידה באמצעים טכניים ;
- יתושים כמעבירי מחלות - ברור שניתן לטפל בסביבת המבנה בניטור ובטיפול במאגרי מים קטנים ואף לעיתים בטיפול כימי בהיקפים החיצוניים ;
- ולמעשה, כיום לגבי רוב המזיקים התברואתיים ישנן חלופות ידידותיות לטיפול ההולמות גם את ההנחיות המחמירות ביותר של משרד הבריאות ;
- זוהי איננה רשימה סגורה כמובן.

13. מעבר לאמור, להווי ידוע כי מזיקי תברואה נחשבים בחלקם כמעבירי מחלות (ובעיקר מכרסמים, תיקנים, קרצית הכלב וכיוצ"ב) – המלצה גורפת שלא לבצע הדברה תברואית בעת הזו, בה רוב תושבי המדינה מכונסים בביתם, עשויה לחשוף אותם למחלות מדבקות בשל נוכחות מזיקים מעבירי מחלות אחרים, ובכך יצא שכרינו (בהיבטי הקורונה), בהפסדנו (בהיבטי מחלות מדבקות אחרות).

14. לא זו אף זו, המלצה גורפת להימנע מלהסתייע במדביר מוסמך בעת הזו תוביל בהכרח לעלייה בשימוש עצמאי בתכשירים לקהל הרחב (למשל K-300) אשר מסוכנת לציבור ונתך מאשר תכשירים אשר מדביר מוסמך משתמש בו המאפשרים הישארות בבית ללא חשש הרעלה ו/או נזקים אחרים (שוב, ולשם המחשה – שימוש בגיל פתיון אשר בו רעילות מינימלית).

15. הארגון ישמח לשתף פעולה בגיבוש הבהרה שכזו, אשר תאזן כאמור את התמונה החד מימדית והפוגענית אשר עולה מהמלצתכם שבכותרת.

16. להתייחסותכם הדחופה נודה,

בכבוד רב,

דוד דרור, עו"ד

דרור-גרינשטיין משרד עו"ד

יועמ"ש לארגון מדבירי מזיקים בישראל

- העתק:

- מר זאב אלקין, השר להגנת הסביבה בפקס': 02-6535958
- הרב יעקב ליצמן, שר הבריאות בפקס': 02-5655993